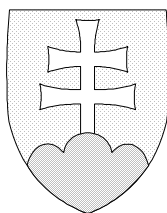

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2005/DZ/2/1/103

Bratislava 13. október 2005

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia, v konaní č. 0008/OZ/2005 začatom dňa 02.02.2005 z vlastného podnetu, vo veci možného zneužívania dominantného postavenia, podnikateľom Bresman, spol. s r.o., Pod hájom 1369/181, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 31616992 zastúpeného JUDr. Michalom Molekom, Hlaváčikova 18, 841 05 Bratislava

rozhodol

tak, že konanie podnikateľa Bresman, spol. s r.o., Pod hájom 1369/181, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 31616992, na relevantnom trhu distribúcie celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín na odberné miesta, spočívajúce v stanovení

nie je zneužitím dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 465/2002 Z. z., podľa § 8 ods. 2 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

Odôvodnenie:

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia (ďalej len „úrad“) začal podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) prešetrovanie na relevantnom trhu distribúcie periodickej a neperiodickej tlače.

V tejto súvislosti sa úrad obrátil na spoločnosť Royal Invest Consulting, a.s., Vajnorská 137, 830 00 Bratislava (ďalej len „R.I.C., a.s.“). Spoločnosť vlastní obchodné podiely v rôznych výškach v 14 regionálnych distribučných spoločnostiach, ktoré vykonávajú a zabezpečujú distribúciu periodickej a neperiodickej tlače v jednotlivých regiónoch na území SR.

Úrad si vyžiadal od jednotlivých regionálnych distribučných spoločností vzorové zmluvy o dodávkach periodickej a neperiodickej tlače uzatvorené najmä s prevádzkovateľmi stánkov s tlačovinami spolu so zoznamami odberateľov týchto tlačovín. Úrad ďalej získal od oslovených prevádzkovateľov stánkov s tlačovinami konkrétne zmluvy upravujúce dodávky periodických a neperiodických tlačovín.

Následne analýzou získaných informácií a podkladov z predmetného šetrenia, úrad dospel k záveru, že v prípade Bresman, spol. s r.o., Pod hájom 1369/181, Dubnica nad Váhom (ďalej len „Bresman, spol. s r.o.“) mohlo dôjsť k zneužitiu dominantného postavenia, a preto začal dňa 02.02.2005 správne konanie podľa § 25 ods. 1 zákona v spojení s § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“).

Bresman, spol. s r.o. ako vyplýva z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Trenčín, oddiel Sro, vložka číslo: 2831/R je právnická osoba s právnou formou spoločnosť s ručením obmedzeným. V predmete činnosti má zapísané: kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živností (veľkoobchod) v rámci voľných živností (mimo drahých kovov); sprostredkovanie obchodu; maloobchod s periodickou a neperiodickou tlačou; maloobchod s tabakovými výrobkami a doplnkovým sortimentom; nákup a predaj pyrotechnických výrobkov.

Podnikateľ Bresman, spol. s r.o. zabezpečuje distribúciu, predaj a rozvoz dennej tlače, periodickej a neperiodickej tlače, t.j. novín, časopisov, týždenníkov, denníkov a periodík. Ďalej v rámci veľkoobchodu spoločnosť Bresman, spol. s r.o. predáva tabak, cigarety, tabakové výrobky, zápalky, zapaľovače atď. Teritórium firmy je v okresoch Trenčín, Ilava, Prievidza, Púchov a Bánovce nad Bebravou. Firma Bresman, spol. s r.o. okrem siete vlastných novinových stánkov zásobuje aj ďalšie predajné body (stánky, predajne - nebytové priestory, čerpacie stanice, potraviny...)

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Bresman, spol. s r.o. je podnikateľom podľa § 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, čiže je podnikateľom aj podľa § 3 ods. 2 zákona, a teda zákon sa podľa § 2 ods. 1 písm. a) na Bresman, spol. s r.o. vzťahuje.

Podľa § 25 ods. 3 písm. b) zákona účastníkom konania v prípade zneužitia dominantného postavenia je len podnikateľ, ktorého činnosť alebo konanie je možným zneužitím dominantného postavenia. Z uvedeného dôvodu jediným účastníkom v správnom konaní č. 0007/OZ/2005 je Bresman, spol. s r.o.

A. Aplikácia právnych predpisov

Úrad postupoval v predmetnom správnom konaní z procesnoprávneho hľadiska podľa zákona.

Hodnotené konanie spadá do obdobia od roku 2003 po súčasnosť. Z hmotnoprávneho hľadiska použil úrad úpravu účinnú v tomto časovom období, t.j. konanie podnikateľa Bresman, spol. s r.o. posúdil podľa zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 465/2002 Z. z., od 01.05.2004 v znení zákona č. 204/2004 Z. z. a od 01.03.2005 v znení zákona 68/2005.

Úrad zároveň konštatuje, že daná skutková podstata možného zneužívania dominantného postavenia, ktorá je relevantná pre posúdenie konania podnikateľa Bresman, spol. s r.o. sa zmenami právnej úpravy počas celého posudzovaného obdobia z vecného hľadiska nemenila.

B. Definícia relevantného trhu

1) Tovarový relevantný trh

Podľa § 3 ods. 3 zákona relevantný trh je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojovanie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné. Podľa § 3 ods. 4 zákona tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Podľa § 3 ods. 5 zákona vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Tovarovým relevantným trhom je v danom prípade distribúcia celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín na odberné miesta.

Periodické tlačoviny sú tlačoviny vydávané vo vopred určených intervaloch (denníky, týždenníky, dvojtyždenníky, mesačníky a pod.).

Neperiodické tlačoviny sú iné typy publikácií, ktoré vychádzajú nepravidelne (knihy, katalógy a pod.).

Celoslovenské tlačoviny sú periodické aj neperiodické tlačoviny s celoslovenskou pôsobnosťou.

Regionálne tlačoviny sú periodické aj neperiodické tlačoviny s pôsobnosťou pre určitý región.

Z pohľadu distribútora nie sú rozdiely v systéme distribúcie celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín do novinových stánkov, potravín a na čerpacie stanice, resp. iné odberné miesta. Zmluvné zakotvenia dodávok tlače je so všetkými odberateľmi rovnaké a distribúcia sa na odberné miesta uskutočňuje jedným rozvozom, t. j. podľa rozvozovej trasy bez ohľadu na kategóriu odberateľa. Distribúcia tlačovín je realizovaná tak, že distribučná spoločnosť

Ďalej úrad, získaval údaje a informácie, najmä od zákazníkov, ktorí z hľadiska svojej podnikateľskej špecifikácie, nakupujú celú šírku sortimentnej skladby tlačovín, t.j. celoslovenskú a regionálnu periodickú a neperiodickú tlač (ide o segment zákazníkov- prevádzkovateľov stánkov s tlačovinami). Pri vymedzení tovarového relevantného trhu bol rozhodujúcim vzájomný vzťah medzi distribučnou spoločnosťou a prevádzkovateľmi stánkov s tlačovinami. Úrad sa zameriaval na segment zákazníkov – prevádzkovateľov stánkov s tlačovinami.

Z hore uvedeného vyplýva, že sortimentná skladba tlačovín je ovplyvnená dopytom zo strany prevádzkovateľov novinových stánkov, ktorí sú determinovaní požiadavkami zo strany konečných spotrebiteľov a títo žiadajú celú šírku sortimentnej skladby tlačovín. Ako úrad zo získaných podkladov a informácií zistil, sortimentná skladba pozostávajúca z celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín je základnou podmienkou na zabezpečenie podnikateľskej činnosti prevádzkovateľov stánkov s tlačovinami.

Zároveň v tejto súvislosti možno, citovať oslovených prevádzkovateľov stánkov s tlačovinami, cit.: „Vlastníme novinový stánok, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj predaj periodickej a neperiodickej tlače s celoslovenskou aj regionálnou pôsobnosťou“ (list zaevidovaný úradom pod číslom 6243/2004 zo dňa 1.12.2004). „Vzhľadom k tomu, že vlastníme tri prevádzky (stánky), sortimentná skladba pozostávajúca z periodickej aj neperiodickej tlače s celoslovenskou aj regionálnou pôsobnosťou je najzákladnejšou podmienkou (faktorom) na zabezpečenie mojej podnikateľskej činnosti“ (list zaevidovaný úradom pod číslom 6015/2004 zo dňa 22.11.2004).

2) Priestorový relevantný trh

Podľa ust. § 3 ods. 6 zákona priestorový relevantný trh je vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť oddelené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami. Spoločnosť R.I.C., a.s. pozostáva zo 14 dcérskych spoločností, ktoré vykonávajú predaj a distribúciu celoslovenskej a regionálnej periodickej a neperiodickej tlače v jednotlivých regiónoch na území SR, t.j. je zabezpečujú predaj a distribúciu tlače na

celom území SR na základe regionálneho princípu. Podnikateľské aktivity v oblasti predaja a distribúcie tlačovín týchto distribučných spoločností sú na odlišných priestorových trhoch a navzájom sa neprekrývajú.

Pri určení priestorového relevantného trhu vychádzal úrad zo skutočnosti, že spoločnosť Bresman, spol. s r.o. vykonáva predaj a distribúciu periodickej a neperiodickej tlače v pôsobnosti okresov Ilava, Púchov, Trenčín, Bánovce nad Bebravou a Prievidza. Na základe vyššie uvedeného sú súťažné podmienky homogénne na tomto príslušnom regionálnom území, preto priestorovým relevantným trhom je okres Ilava, Púchov, Trenčín, Bánovce nad Bebravou a Prievidza.

Ďalej úrad posudzoval zhodnosť a vzájomnú zastupiteľnosť hore určeného tovaru na príslušnom priestorovom relevantnom trhu. Úrad vo svojom šetrení nezistil, že by distribúcia celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín ako celku bola zhodná alebo vzájomne zastupiteľná s iným tovarom z hľadiska skúmaného segmentu zákazníkov.

Analýzou tovarového relevantného trhu, priestorového relevantného trhu a vzájomnej zastupiteľnosti hore určeného tovaru vyplynulo vymedzenie relevantného trhu, na ktorom úrad posudzoval postavenie Bresman, spol. s r.o., ako trhu distribúcie celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín na odberné miesta v pôsobnosti okresov Ilava, Púchov, Trenčín, Bánovce nad Bebravou a Prievidza na odberné miesta.

C. Dominantné postavenie podnikateľ'a Bresman, spol. s r.o.

Na vyššie definovanom relevantnom trhu pôsobí spoločnosť Bresman, spol. s r.o.,

Podnikateľ Bresman, spol. s r.o. označil ako svojho konkurenta spoločnosť INTERPRESS SLOVAKIA, spol. s r.o., Výhonská 13, 831 06 Bratislava. Táto spoločnosť ako dovozca a distribútor zahraničnej dennej a periodickej tlače (anglická, nemecká, francúzska, talianska....) nedistribuuje celoslovenskú ako aj regionálnu periodickú a neperiodickú tlač. Preto ho nie je možné označiť ako priameho konkurenta spoločnosti Bresman, spol. s r.o.

Ďalej podnikateľ Bresman uviedol, že časť distribúcie v rámci priestorového relevantného trhu je vykonávaná regionálnymi vydavateľmi:

- a) Petit Press, a.s.,
- b) Šport región,
- c) Vydavateľstvo Tempo, s.r.o. a
- d) p. Miroslav Esterka.

a) Spoločnosť Petit Press, a.s. uviedla, že zásobuje obmedzený počet zmluvných predajných bodov. Zásobovanie sa uskutočňuje výlučne vlastnými produktmi regionálnej tlače (týždenníkov), tzn. že spoločnosť Petit Press nezabezpečuje celú predajnú sortimentnú skladbu v oblasti všeobecnej distribúcie periodickej a neperiodickej tlače.

b) Úradu sa nepodarilo získať informácie od podnikateľa Šport región o jeho postavení na vyššie vymedzenom relevantnom trhu, ale nakoľko žiadny z odberateľov podnikateľa Bresman, spol. s r.o., neuviedol podnikateľa Šport región ako možného konkurenta podnikateľa Bresman, spol. s r.o., úrad považuje postavenie podnikateľa Šport región na relevantnom trhu za zanedbateľné a nebude sa ďalej ním zaoberať.

c) Vydavateľstvo Tempo, s.r.o. distribuuje len noviny TEMPO a to do predajne Ladislava Parkaňa, predaj kníh a papiera. Celá sortimentná skladba predaja tlačovín pozostáva z distribúcie jedného regionálneho periodika TEMPO, týždenníka občanov okresov Partizánske a Bánovce nad Bebarvou, t. j. vydavateľstvo Tempo, s.r.o. na vyššie vymedzenom tovarovom relevantnom trhu nekonkuruje podnikateľovi Bresman, spol. s r.o.

d) Podľa výpisu zo zoznamu podnikateľských subjektov Slovenskej republiky p. Miroslav Esterka, Školská 107/14, Púchov ukončil svoju podnikateľskú činnosť.

Naviac prešetrovanie na predmetnom tovarovom relevantnom trhu v danom období zároveň uskutočňoval Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor dohôd obmedzujúcich súťaž pričom zistil, že trhový podiel podnikateľa Bresman, spol. s r.o. na vyššie vymedzenom priestorovom relevantnom trhu je v úrovni Tieto údaje o podiele spoločnosti Bresman, spol. s r.o. na danom relevantnom trhu sú súčasťou tohto spisového materiálu.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad dospel k záveru, že podľa § 8 ods. 1 zákona má spoločnosť Bresman, spol. s r.o. dominantné postavenie na trhu distribúcie celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín.

V ďalšom kroku úrad skúmal, či konaním podnikateľa Bresman, spol. s r.o. došlo k zneužitiu dominantného postavenia.

D. Posudzované činnosti a konania podnikateľa Bresman, spol. s r.o.

Na základe dominantného postavenia na relevantnom trhu, začal úrad skúmať, či podnikateľ Bresman spol. s r.o. neporušil § 8 ods. 2 písm. a) zákona, ktorý stanovuje, že zneužitím dominantného postavenia na relevantnom trhu je priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných obchodných podmienok.

Podľa čl. III bod 6 Zmluvy

Zdôvodnenie spoločnosťou Bresman, spol. s r.o. pre zakotvenie kaucie do Zmluvy boli predovšetkým často sa vyskytujúce omeškania platieb zo strany odberateľov, navyše s narastajúcou tendenciou. Konečnému predajcovi je faktúrovaný len objem predaného tovaru, nepredané výtlačky vracia dodávateľovi.

Ako si úrad preveril výška zábezpeky pre jednotlivé odberné miesta korešponduje s priemernou hodnotou týždennej fakturácie pre dané odberné miesto (konkrétne číselné údaje sú predmetom obchodného tajomstva podnikateľa Bresman, spol. s r.o. a sú súčasťou spisového materiálu).

Vzhľadom na to, že dodávka celoslovenských a regionálnych periodických a neperiodických tlačovín na odberné miesta sa realizujú na báze remitendy, t.j. najskôr sa realizuje dodávka tlačovín a následne sa odberateľovi faktúruje len tá časť tovaru, ktorú predal, pričom zvyšný tovar je odberateľ povinný v neporušenom stave vrátiť späť, úrad dospel k záveru, že zakotvenie zábezpeky v danej konkrétnej výšky v zmluvách má v distribučnom systéme vzhľadom na charakter trhu opodstatnenie a nemožno ju považovať za neprimeranú z pohľadu obmedzovania hospodárskej súťaže a teda nemôže mať charakter zneužitia dominantného postavenia.

Na uvedenú výzvu odpovedal podnikateľ Bresman, spol. s r.o. listom zo dňa 05.10.2005, ktorý obdržal úrad dňa 07.10.2005 (zaevidovaný na úrade pod číslom 5526/PMÚ SR/2005), pričom podnikateľ Bresman, spol. s r.o. vo svojom vyjadrení k výzve pred vydaním rozhodnutia uviedol, že v plnom rozsahu súhlasí so závermi, ku ktorým dospel úrad.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov možno proti tomuto rozhodnutiu podať rozklad na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia, Drieňova 24, 826 03 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Podľa § 61 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov včas podaný rozklad má odkladný účinok. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 Občianskeho súdneho poriadku po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Ladislav S z a b ó
riaditeľ odboru
zneužívania dominantného postavenia

Rozhodnutie sa doručí:

JUDr. Michal Molek
Hlaváčikova 18
841 05 Bratislava